ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ В.Л.Шаран
Підпис
17 . вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури як дискурс національної ідентичності

Галузь знань **03Гуманітарні науки**

Спеціальність**035 Філологія**

Освітньо-наукові програми: Філологія (Теорія літератури), Філологія (Українська література)
Статус дисципліни **варіативна**
Філологічний факультет
Кафедра української літератури та теорії літератури
Мова навчання: українська
Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота			
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			Залік	Екзамен
Очна	II	III	90/3	30	14	-	16	-	60	-	+	-
Заочна	II	III	90/3	8	4	-	4	-	82	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми та навчального плану підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС)

Розробник
Підпис П. В. Іванишин, докт.філол.наук, проф.

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності
Підпис П. В. Іванишин, докт. філол. наук, проф.

Схвалено на засіданні кафедри української літератури та теорії літератури
Протокол № 6 від 4червня 2019 р.
Завідувач кафедри _____ П. В. Іванишин
Підпис

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету
Протокол № 6 від 27 червня 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету
Протокол № 7 від 17 вересня 2019 р.

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метавикладання курсу – надати аспірантам базові знання про специфікунаціологічної інтерпретації літератури; особливості формування дискурсу національної ідентичності в українському постколоніальному літературознавстві; специфіку розвитку української літератури як дискурсу національної самототожності.

Завдання:дати уявлення про поняття національногоінтерптеації як герменевтичної методології; сприяти поглибленню знань про нову та новітню українську літературу крізь призму національної проблематики; простежити розвиток дискурсу національної ідентичності в текстуальному просторі української літератури; окреслити різновиди національного досвіду в українському літературознавстві постколоніального періоду.

Вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури як дискурс національної ідентичності» передбачає формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти **компетентностей**:

– здатність володіти та оперувати термінологією філологічної науки та вибудовувати ієрархію наукових філологічних понять;
– розуміти вироблення необхідних вмінь та навиків самостійної наукової діяльності, продукування нових ідей в сфері гуманітарних (філологічних) дисциплін;
– застосовувати на практиці зв'язки з іншими філологічними та суміжними науками;
– самостійно оцінювати, систематизувати та диференціювати сучасні теоретичні моделі і практики літературознавчих та лінгвістичних інтерпретацій;
– ставити наукові проблеми та застосовувати відповідні методи при організації науково-дослідної роботи у площині конкретної проблематики;
– фахово користуватися термінологічним апаратом філологічної науки;
– володіти діагностичним інструментарієм оцінки результатів експериментальної роботи;
– здатність використовувати методологію і методи науково-педагогічного дослідження для моніторингу власних наукових результатів;
– вміння застосовувати загальнонаукові та спеціально-наукові методи, методики і прийоми наукового дослідження, особливості доведення достовірності отриманих результатів;
– здатність орієнтуватися у процесах глобалізації, глокалізації та віртуалізації явищ сучасної культури;
– розглядати діяльність вітчизняних дослідників на тлі загального філологічного процесу.
– уміння аналізувати наукову літературу зі спеціальності, концептуалізація, проектування, застосування та оцінювання наукового та емпіричного матеріалу попередніх досліджень;
– уміння користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними засобами задля реалізації дослідницьких проектів у галузі філології;
– організовувати та реалізувати науково-дослідну роботу у царині філології;
– здатність визначати, мати доступ, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, текстів для розгляду відповідних завдань власного дослідження.

Програмні результати:

– знання і розуміння інтерпретаційно-герменевтичних та аналітично-наукових теорій літературної інтерпретації;
– знання і розуміння основ теорії та практики перекладу в контексті взаємодії культур;
– знання і розуміння основних питань літературознавчих підходів до вивчення художнього твору;
– знання і розуміння особливостей розвитку української літератури кінця X – початку XXI ст.;
– знання і розуміння наукового тезаурусу;
– знання і розуміння основоположних принципів та методів наукових досліджень;
– вміти інтерпретувати літературний твір у співвіднесенні із сучасною теорією культури;

– усвідомлювати і трактувати літературний твір як текст і контекст культури;
– вміти проводити літературознавчий аналіз різноманітних літературних явищ;
– вміти виявляти й оцінювати наявну в творі ідейно-естетичну інформацію;
– вміти виявляти головні ідейні тенденції творчості письменників;
– формулювати судженняпро способи генерування нестандартних, інноваційних рішень поставлених наукових завдань.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення цієї дисципліни базується на знаннях, отриманих на бакалаврат та в магістратурі, зі вступу до літературознавства, теорії літератури, основ герменевтики та історії української літератури і тематично пов'язане з теоретико-літературними і методологічними курсами («Літературознавство. Методологія, методи і жанри літературознавчих досліджень», «Святоотцівська традиція в українській літературі», «Українська література в проекції міждисциплінарних студій», «Іван Франко як критик і теоретик літератури», «Герменевтичний досвід в українській літературі 19-21 ст.», «Основні теоретико-методологічні течії в українському та світовому літературознавстві 19-21 ст.». «Ідейно-естетичні парадигми української поезії II пол. XX ст. – початку XXI ст.» та ін.).

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання:

Знати:
–особливості історико-літературних інтерпретацій у контексті проблематики постколоніальної науки про літературу;
–методологічні аспекти вивчення дискурсу національної ідентичності.

Вміти:
–робити літературознавчі узагальнення і висновки;
–здатність до інтерпретаційної гнучкості;
–здатність до естетичної оцінки явищ мистецтва;
– володіти методикою написаннянауковихробіт;
– виявляти в межах історико-літературних текстів складові елементи дискурсу національної ідентичності;
–аналізувати їх у контексті постколоніальної критики;
–розглядати поняття національної ідентичності як ключове, найбільш евристичне й актуальне для української літератури та гуманітаристики;
– виявити застосовані в історико-літературних працях методологічні моделі націологічноїінтерпретації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною ЄКТС.

А (90 – 100) – (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок) отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; демонструє знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, націологічної специфіки літературознавчого тлумачення, методології націологічного трактування літературних явищ, різних форм та підходів в межах націологічного трактування в українській науці про літературу; інтерпретує елементи дискурсу національної ідентичності в контексті постколоніалістичної методології; вільно володіє методами націологічного аналізу.

У кількісному вимірі аспірант відмінно знає 88-100% навчального матеріалу чи правильно виконав 88-100% завдань від загального обсягу.

B (82 – 89) – (вище середнього рівня з кількома помилками):отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначні неточності в їх інтерпретації; володіє вербальними і невербальними засобами спілкування і його функціями; знає націологічну та постколоніалістичну термінологію, види націологічного дискурсу, володіє методами націоналогічного аналізу.

C (75 – 81) – (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок): здобувач у цілому знає програмний матеріал, по суті викладає його, але висвітлює його не повно, без чіткої логіки і послідовності. При можливості вибору відповіді із кількох варіантів – вибирає правильну, але не завжди найкращу; правильно застосовує теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання,

Знає з деякими неточностями: націологічну термінологію, типи літературознавчого дискурсу національної ідентичності, різні типи літературознавчих націологічних праць.

У кількісному вимірі студент добре знає 70-87% навчального матеріалу чи правильно виконав 70-87% завдань від загального обсягу.

D(67 – 74) – (непогано, але зі значною кількістю недоліків): здобувач виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними труднощами відтворює програмний матеріал, не засвоїв його деталей, допускає неточності й помилки, обирає недостатньо чіткі формулювання, але задовільно знає основні поняття: поняття націологічної інтерпретації, націологічні наукові праці, відповідні терміни.

E (60 – 66) – (виконання задовольняє мінімальним критеріям): здобувач загалом виявив посередні знання навчального матеріалу, важко відтворює програмний матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; слабо володіє націологічною термінологією, припускає помилки під час осмислення дискурсу національної ідентичності. Знає поверхнево основні праці з націологічним типом тлумачення.

У кількісному вимірі студент знає 50-69% навчального матеріалу чи правильно виконав 50-69% завдань від загального обсягу.

FX(35 – 59) – (з можливістю повторного складання): здобувач знає лише частину навчального матеріалу (31-49% від загального обсягу), вагається у відповіді, робить істотні помилки у розкритті предметів та явищ і причинно-наслідкових зв'язків між ними, але частково розкриває сутність. Не бажає здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність. При розв'язуванні завдань допустив грубі помилки, що змінили чи викривили кінцевий результат.

У кількісному вимірі студент знає 31-49% навчального матеріалу чи правильно виконав 31-49% завдань від загального обсягу.

F(0 – 34) – здобувач у цілому поверхово знає лише окремі фрагменти навчального матеріалу (11-30%), до кінця правильно не відповідає на жодне питання, але у своїй відповіді намагається, виходячи зі здорового глузду, правильно пояснити хоч деякі явища; не вміє пояснити наявні причинно-наслідкові зв'язки між ними хоча може й назвати окремі з них; не виконав усіх видів навчальної роботи

При розв'язанні завдань робить помилки, які на 70-90% спотворюють кінцевий результат.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

– відповіді на практичних заняттях;
– індивідуальне завдання;
– співбесіда;
– контрольна робота;

– залік.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. **Поняття націологічної інтерпретації як герменевтичної літературознавчої методології.**
Поняття дискурсу і дискурсунаціональноїідентичності.
Літературознавчий сенс націологічної інтерпретації.
Націософсько-герменевтичні аспекти літературознавчої націології.
Націологічнийдосвід в українськомуколоніальному та постколоніальномулітературознавстві (зокрема, у сферах шевченкознавства, франкознавства, лесезнавства, вістниківствознавства, осмислення радянської, діаспорної та постколоніальної літератури).
Методика його осмислення.

Тема 2. **Історико-теоретичні метадискурси С.Андрусів, В.Моренця, Н.Шумило.**
Основні монографічні студії художньо-літературного дискурсу національної ідентичності.
Теоретична складова історико-націологічногонаративу.
Монографії про український модернізм С.Андрусів, В.Моренця, Н.Шумило.

Тема 3. **Націологічний потенціал історико-літературного метадискурсу (Л.Сеник, Ю.Мариненко, О.Вертій).**
Дослідження роману опору в Л.Сеника.
Аналіз української прози середини XX ст. в Ю.Мариненка.
Народні джерела україно фільського дискурсу в студії О.Вертія.

Тема 4. **Українська постколоніальна модель дискурсу національної ідентичності.**
Націологічна інтерпретація і постколоніалізм.
Націоцентричневерифікування постколоніальної критики.
Теоретична модель дискурсу національної ідентичності в українському пострадянському літературознавстві.

Перелік тем практичних занять:

Поняття націологічної інтерпретації та методи її осмислення.
Львівський текст 1930-х років у монографії С.Андрусів.
Національна концепція модернізму в студії В.Моренця.
Національна самобутність раннього українського модерну в тлумаченні Н.Шумило.
Національна ідентичність в романі опору за Л.Сеником.
Проблема української самобутності в прозі середини XX ст. в монографії Ю.Мариненка.
Інтерпретація україно фільського досвіду в О.Вертія.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Аспірантові пропонується перелік тем, на одну з яких необхідно підготувати розвідку до 15 сторінок. Бали за індивідуальне завдання розподіляються так: повнота розкриття теми – 4 балів, рівень творчості – 4 балів, грамотність бібліографічного опису – 2 бали.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Трансформація націологічних понять в літературознавчому дискурсі.
2. Різні дефініції дискурсу національної ідентичності.
3. Дискурс національної ідентичності у працях В.Дончика.
4. Націологічні концепти у працях І.Денисюка.
5. Націоцентричний підхід Т.Салиги.
6. Націологічний вимір дрогобицької герменевтичної школи В.Іванишина.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота аспіранта з дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетенцій, що формуються у межах кожної теми робочої програми; підготовку до контрольної роботи; підготовку до співбесіди з лектором; підготовку до семестрового контролю.

Опрацювати і законспектувати теми:

1. Націологічний дискурс у шевченкознавстві.
2. Націологічний дискурс у франкознавстві.
3. Націологічний дискурс у лесезнавстві.
4. Націологічний дискурс у вісниківствознавстві.
5. Націологічна специфіка вивчення радянської літератури.
6. Націологічні аспекти трактування літератури постколоніального періоду.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Практичні заняття (х)	Контрольна робота	Індивідуальні завдання	Співбесіда з лектором	Сума	Залік
30	30	10	30	100	+

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де **К** = 30 б.,

A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки "2", n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2{,}5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Сума оцінок, отриманих студентом за різні види виконаної навчальної роботи, становить підсумкову семестрову оцінку.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться у письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

7. Антологіясвітовоїлітературно-критичної думки XX ст. / За ред. М.Зубрицької. – Львів, 1996. – 634 с.
2. Іванишин В.П. Нариси з теоріїлітератури. – К., 2010. – 256 с.

3. Іванишин М.В. Дискурс національноїідентичності в українськомупостколоніальномулітературознавстві: монографія. – Дрогобич: Посвіт, 2015. – 208 с.
4. Іванишин П.В. Національно-екзистенціальнаінтерпретація (основнітеоретичні та прагматичніаспекти). – Дрогобич, 2005. – 308 с.
5. Іванишин П.В. Українськелітературознавствопостколоніальногоперіоду. – К., 2014. – 192 с.
6. Сміт Е.Д. Національна ідентичність. – К. : Основи, 1994. – 224 с.

Допоміжна література

7. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: Пер. з нім. – К.: Юніверс,2000. – Т.І.Герменевтика І: Основи філософської герменевтики. – 464с.
8. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: Пер. з нім. – К.: Юніверс,2000. – Т.ІІ. Герменевтика ІІ: Доповнення. Покажчики. – 478с.
9. Донцов Д. Літературнаесеїстика. – Дрогобич: ВФ "Відродження", 2009. – 688 с.
10. Квіт С.М. Основи герменевтики. – К.: КМ "Академія", 2003. – 192с.
11. Штонь Г.М. Духовний простір української ліро-епічної прози / Г.М.Штонь. – К.: б.в., 1998. – 317 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://toloka.to/
http://dontsov-nic.com.ua/
http://www.ukrcenter.com/
http://ukrlife.org/
http://chtyvo.org.ua/
http://izbornyk.org.ua/
http://diasporiana.org.ua/
http://www.myslenedrevo.com.ua/
http://ukrkniga.org.ua/
http://ruthenia.info/
http://coollib.net/
http://rutracker.org/